

13.04.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**13 Nisan 2023
Perşembe**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

13 Nisan 2023 Perşembe

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ

— Olağanüstü Hal Kapsamında Afet ve Acil Durum Yönetimi Alanında Alınan Bazı Tedbirlere Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi (Kararname Numarası: 142)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Trabzon İli, Of İlçesi, Eskipazar Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Sınır ve Koordinatları Gösterilen Sahada Yer Alan Özel Mülkiyete Konu Taşınmazların, “İlk İşyerim Projesi” Kapsamında İhtiyaç Duyulan Yapılaşmanın İvedilikle Sağlanması Amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7056)

— Sivas İli, Zara İlçesi, Ahmet Başyurt Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Sınır ve Koordinatları Gösterilen Sahada Yer Alan Özel Mülkiyete Konu Taşınmazların, “100.000 Sosyal Konut Projesi” Kapsamında İhtiyaç Duyulan Yapılaşmanın İvedilikle Sağlanması Amacıyla Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7057)

— İzmir İlinde Kurulacak Örlemiş RES (Yardımcı Kaynak GES) Elektrik Üretim Tesisi İçin Gerekli Olan Taşınmazların, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7058)

— Adıyaman İli, Besni İlçesi, Ciritmeydanı Mahallesinde İlan Edilen Riskli Alan İçerisinde Bulunan Taşınmazların, Çoğunluğu İmar Mevzuatına Aykırı Olan, Afet Riski Taşıyan, Genel Asayiş ve Güvenlik Yönünden Sakınca Teşkil Eden Yapıların Tasfiye Edilerek Ulaşım ve Altyapısıyla Birlikte Fen ve Sanat Kurallarına Uygun, Sağlıklı ve Güvenli Yaşam Alanlarının Oluşturulması Amacıyla Besni Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7059)

— Kınalı-Tekirdağ-Çanakale-Savaştepe Otoyolu (Kınalı-Malkara Otoyolu Kesimi) Projesi Kapsamında Bazı Taşınmazların Karayolları Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7060)

— Balıkesir İli, Ayvalık İlçesi Sınırları İçerisinde Bulunan Cunda Adası Doğal Sit Alanının Koruma Statüsünün Yeniden Değerlendirilmesi Sonucunda, Gösterilen Alanın Kesin Korunacak Hassas Alan Olarak Tescil ve İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7061)

— Kocaeli Şehir Hastanesi Tramvay Hattı Projesi Kapsamında İhtiyaç Duyulan Taşınmazların Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü) Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7062)

- Bazı Taşınmazların, Konya Organize Sanayi Bölgesi VI. İlave 1. Kısım Genişleme Alanında Her Türlü Alt ve Üst Yapıların İvedilikle Tamamlanarak Yatırımcıların Acil Parsel Tahsisi Taleplerinin Karşılama Amacıyla Konya Yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7063)
- Kolludere Barajı ve Sulaması Projesi Kapsamında Belirtilen Taşınmazların Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7064)
- 6306 Sayılı Kanun Kapsamında Hak Sahiplerince Bankalardan Kullanılacak Kredilere Sağlanacak Faiz Desteğine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7065)
- Tekirdağ İli, Çorlu İlçesinde Bulunan ve Ekli Haritada Sınırları Gösterilen Alanların Kutes Metal Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi Tekirdağ Özel Endüstri Bölgesi Olarak İlan Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7066)
- Afyonkarahisar İli Çay ve Bolvadin İçme Suyu Arıtma Tesisi Birliği'nin Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7067)
- Merkezi Balıkesir İli, Sındırgı İlçesinde Olmak Üzere "Doğal Şehirler Birliği"nin Kurulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7068)
- Sakarya İlinde Yapılacak Olan Aktif Karbon Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7069)
- Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 7070)
- Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile İlgili Kararlar (Karar Sayısı: 7071, 7072, 7073, 7074, 7075, 7076)

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARLARI

- Hâkimler ve Savcılar Kurulu Birinci Dairesinin 12/04/2023 Tarihli ve 868, 869 Sayılı Kararları

YÖNETMELİKLER

- İyonlaştırıcı Radyasyon ve Radyonüklit Kullanılarak Sunulan Sağlık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik (Karar Sayısı: 7077)
- Turizm Tesislerinin Niteliklerine İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 7078)

TEBLİĞ

- İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Tebliğ (No: 2023/1)

Gübrede dağıtım sıkıntısı yaşanıyor

Üreticinin yaşadığı sorunlara bir yenisi daha eklendi. Nakliye sıkıntısı nedeniyle gübrede talepler hemen karşılanamıyor. Çiftçi gübre mevsimini kaçırma korkusu yaşarken, bayiler fiyat nedeniyle talep yığılması yaşandığını söylüyor.

Gübre piyasasında sıkıntılı günler yaşanıyor. Deprem nedeniyle Mersin ve İskenderun limanlarında yaşanan sorunlar nakliyede de yavaşlamaya neden olmuştu. Ancak aradan geçen iki ayın ardından çiftçi gübreye ulaşmada hâlâ sorun yaşıyor. Türkiye Ziraatçılar Derneği Şanlıurfa Temsilcisi Müslüm Ösün bu dönemin gübre mevsimi olduğunu ve üreticinin acil gübreye ihtiyacı olduğunu söylüyor. Aynı sorunu kendilerinin de yaşadığını kaydeden Ösün gübre için 15 gün beklediklerini ifade ediyor. Zorlukla bir araba ürünün yetiştiğini belirten Ösün, "Tüm firmalarda nakliye sorunu var. Özellikle Mersin ve İskenderun limanlarında sorun yaşanıyor. Biz yine büyük çiftçiyiz arabayla istiyoruz. Ama küçük çiftçi çok zorlandı" diyor. Gecikmenin nedenini anlayamadığını kaydeden Ösün, geçen sene de aynı sorunun yaşandığını, fiyatın yükseleceği beklentisiyle ürünün gönderilmemiş olabileceğinin de altını çiziyor.

1 Fiyatlarda düşme beklentisi nedeniyle çiftçi gübre alımını erteledi. Gübre mevsimi gelince talep aniden fırladı, gecikmeler başladı.

2 Deprem nedeniyle Mersin ve İskenderun bölgelerinde yükleme ve nakliyede çalışacak işçi sıkıntısı yaşanıyor.

3 Nisan ayından sonra fiyatların artacağı, bu yüzden taleplerin yeterince karşılanmadığı iddia ediliyor.

Antakya Ziraat Odası Başkanı Mehmet Muzaffer Okay gübre sıkıntısının kısmen yaşandığını söylüyor. “Zaman zaman nakliye de sıkıntı oluyor. Bir fabrika, 'üretimi 11 bin tona çıkardık ama yarım saatte bir araç yükleyebiliyoruz' diyor. Araç konusunda sıkıntı yaşanıyor. Deprem bölgesi burası. Bir kısım insan şehri terketti. Kamyonu tırı olanlar gitti. Nakliye de çalışacak insanlar gitti” diyen Okay, gübre üretiminin yeterli olduğunu ama talebin de fazla olduğunu söylüyor.

Depremden sonra gübre fiyatlarının düşme eğiliminde olduğunu ifade eden Okay, çiftçinin bu nedenle alım yapmadığını, bayilerin de stok yapmadığını, depremle birlikte herkesin hazırlıksız yakalandığını vurguluyor. Bir gübre fabrikasının bayi yetkilisi Cumhurbaşkanı'nın birkaç ay önce yaptığı “gübrede fiyatlar düşecek” açıklamasını hatırlatıyor. Çiftçilerin fiyatların düşmesini beklediğini söyleyen bayi yetkilisi, deprem nedeniyle hem sevkiyat hem işçi sorunu yaşanmaya başladığını kaydediyor. Yetkilinin değerlendirmesine göre üretimde bir sıkıntı yok, ancak eleman ve yükleme sıkıntısı var. Gübrenin dağıtım merkezinin İskenderun olduğunu söyleyen Niğde Ziraat Odası Başkanı Veli Kenar da araç sıkıntısı nedeniyle paketleme yapıp malın dağıtılamadığını belirtiyor. Fiyat açısından bir sıkıntı olmadığını kaydeden Kenar, “Şimdi yazlık ürünler için gübre atma zamanı. Patates pancar, fasulye ekimi yapılıyor. Bugünlerde gübrenin tam zamanı. Çiftçinin yüzde 50'si almıştır geri kalanı da alır. Ben de gübrenin yüzde 50'sini aldım” diyor.

Nisandan sonra ne olacak?

Gübre fiyatları bir süredir yatay gidiyor. Bunda Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın bir süre önce yaptığı gübrede nisan sonuna kadar zam yapılmayacağına ilişkin açıklaması etkili olurken, yerelde stoklarda ürün bekletildiği ay bitince fiyatların da artacağına ilişkin yorumlar yapılıyor. Diğer yandan gübre hammaddesi ithal edildiği için direkt dövizle endeksli. Dövizle bağlı olarak fiyatların da hızla artacağı belirtiliyor.

Gübretaş'ta sözleşme zamanı

Sektörde bir diğer gelişme ise önde gelen firmalardan Gübretaş'ta toplu sözleşme görüşmelerinin başlaması oldu. Geçen hafta görüşmelerden herhangi bir sonuç çıkmazken işçiler yürüyüş yaptı. İşveren yüzde 65 artış önerirken sendikanın isteği yüzde 150. Fabrikanın bağlı bulunduğu Petrol-İş'ten aldığımız bilgiye göre süreç normal devam ediyor. Görüşmelerin haziran ayında sonuçlanması bekleniyor.

Sanayide üretim EYT'ye tazminat KGF'ye takıldı

Emeklilikte yaşa takılanlar (EYT) düzenlemesi, özellikle durgunluk yaşayan düşük katma değerli sektörlerde istihdamı azaltma yönünde rahatlama yaratırken, nitelikli iş gücüne ihtiyaç duyulan sektörlerde önemli bir açık oluşturuyor.

Yener KARADENİZ / İSTANBUL

2 milyonu aşkın çalışanı ilgilendiren EYT düzenlemesi birçok sektörlerde üretimi tehdit ediyor. Yetişmiş elemanlarını kaybetmek istemeyen firmalar 'yüksek ücret' ve 'kafa izni' teklif ediyor. Bir süredir durgunluk yaşanan sektörlerde ise EYT düzenlemesi, "istihdam boşaltmak" için fırsat yarattı. Ancak her iki grup da tazminatlar konusunda KGF kredilerine erişememekten yakınıyor.

Son dönemde iş dünyasının en önemli gündem maddeleri arasında yer alan ve 2 milyonu aşkın çalışanı etkileyen Emeklilikte Yaşa Takılanlar (EYT) düzenlemesi bazı sektörlerde üretimi tehdit ederken bazılarında ise bir anlamda fırsat olarak algılandı. Geçen hafta Kütahya Porselen'in 359 çalışanının işten ayrılması ve bu yüzden bazı bantlarda üretimin durması sonrası açıklama yapan sektör temsilcileri, benzer durumun kalifiye eleman sıkıntısı yaşayan birçok sektörü tehdit ettiğini vurguladılar. Üretimin durmasını önlemek isteyen firmaların EYT'li çalışanlara ekstra tatil ya da yüksek ücret önerdiği belirtiliyor.

Öte yandan hazır giyim ve tekstil gibi daralma yaşanan sektörlerde ise uygulama fırsata dönüşmüş durumda, ancak burada da tazminatlar yük olarak firmaların

önünde duruyor. Gelişmeler bazı sektörlerde mavi ve beyaz yakalı çalışanlar arasındaki ücret farkının mavi yaka lehine açılmasına da neden oldu. Tazminatlar konusunda çözüm olması beklenen KGF kredilerinin ise bankalara tahsis edilmesine rağmen henüz ödeme alınamadığı dile getiriliyor.

“EYT’liler üretimde sıkıntıya yol açıyor”

Züccaciyeciler Derneği (ZÜCDER) Başkanı Mesut Öksüz, porselen ve cam sektörlerinde EYT ile emekli olanların üretimde sıkıntıya yol açtığını dile getirdi. Firmaların yoğun bir planlama dönemine girdiğini anlatan Öksüz, “Çalışanları elde tutmak için piyasanın çok üzerinde ücret zamları açıklandı. Bu zamlar ile çalışanlar elde tutulmaya çalışılıyor. Öte yandan üretim ile ilgili yaşanabilecek olası sorunların önüne geçmek için de vardiya artırma gibi planlamalar yapılıyor” dedi. Gündemin önemli konularından birinin KGF kredileri olduğunu belirten Öksüz, şöyle konuştu: “Kredileri sadece kamu bankalarından alabiliyorsunuz ancak limitler çok düşük. EYT için kredi kullanarak ödeme yapanı henüz duymadım. Hem çalışanları elde tutmak için çaba harcıyoruz hem de yüklü ödeme yapmak durumunda kalıyoruz. Bu firmalar sürekli yatırım yapan ve kendini geliştiren şirketler. Söz konusu düzenleme uzun vadede büyük sıkıntılara yol açacak.” Öksüz, artan kalifiye eleman ihtiyacı nedeni ile sektörde çalışan sirkülasyonunun arttığını da vurguladı.

“Emekli olanları geri çağırıyoruz”

Mobilyacılar Sitesi Modoko’nun Yönetim Kurulu Başkanı Koray Çalışkan, faaliyet alanı olan ofis mobilyalarında görüştüğü şirketlerden de sıkıntı yaşayanlar olduğunu aktardı. Çalışkan, “Emekli olma kararı alan çalışanların oranı yüzde 3’e yakın. Biz zaten normal zamanda imalatla çalışacak eleman bulamıyoruz. Ayrıca emekli olanlar kalifiye elemanlar ve ustalar. El emeği ile iş yapan firmalar olduğumuz için bu insanları kaybetmek sektöre sekte vuruyor. EYT’lileri kaybetmemenin yolunu bulmamız lazım. Ama alacakları tazminattan dolayı ‘biz belli bir süre kafa dinleyelim’ diyorlar, biz de ‘dinlenin gelin’ diyoruz. Mobilya sektöründe kimi ararsanız aynı sorunu yaşıyor. Daha önce emekli ettiğimiz insanları bile geri çağırmaya başladık. Bir de tazminatları ödeme konusunda sıkıntı var. Ustaların büyük bölümü uzun yıllardır çalışıyor. En küçük firmada bile 2-3 milyon lira gibi tazminatlar konuşuluyor. Büyüklerde bu tutarlar çok daha fazla. Bu gelişme Türkiye’nin sanayisini de tehdit ediyor” ifadelerini kullandı.

“Mavi-beyaz yaka ücret farkı açılıyor”

Endüstriyel Mutfak, Çamaşırhane, Servis ve İkram Ekipmanları Derneği TUSİD’in Başkanı Güçlü Kaplangı, sektörde şu an bırakın makineyi montaj hattında bile çalışacak eleman bulamazken EYT ile emekli olanların büyük soruna yol açtığını ve şirketlerin yükünü artırdığını dile getirdi. Bunun finansal yükünün de yüksek olduğunu anlatan Kaplangı, “KGF konusunda hala sıra bekliyoruz. Bununla ilgili net bir adım

atılmadı. Onun da ötesinde işin sürdürülebilirliği tehdit altında. Sektörümüzde maaşlar Türkiye ortalamasının üzerinde. Asgari ücretin en az 1,5-1,6 katı maaşlar söz konusu. Emekli ikramiyesini alıp emeklilik yaşamak isteyenler var. Onları elde tutma çabalarımız da giderleri artırıp dengeleri bozuyor. İki dil bilen ihracat sorumlusundan daha yüksek maaş alan kaynakçımız var. Şu anda bu sektörde bu tarz durumlar yaygın. Mavi ve beyaz yaka arasında ücret farkı mavi yaka lehine açılıyor. Planlaması zor olacak ama sanayici bunları da aşacaktır” diye konuştu.

“İki ay erken doğduğu için 3 maaş alıyor”

İstanbul Demir ve Demir Dışı Metaller İhracatçıları Birliği Başkanı Çetin Tecdelioğlu, metal sektöründe de EYT'nin olumsuz etkilerini görmeye başladıklarını söylerken, uygulamanın zamanlamasının ve yaşının doğru olmadığını savundu. Tecdelioğlu, “42 yaşında, en verimli çağındaki gençlerimizi emekli yaptık. Bunun yanında EYT ile bir tarafta 3 maaş alan bir grup var, yani tazminatı, emekli maaşı ve kendi maaşı... Diğer tarafta belki iki ay önce doğmuş tek maaşla çalışıyor. İş barışında ciddi sıkıntı var” dedi. Sanayicilerin tazminat ödemekte de zorlandığını vurgulayan Tecdelioğlu, “Finansmana erişim sıkıntılı, bankalardan kredi alamıyoruz, faizler çok yüksek. Başvurduk ama EYT için çıkarılan KGF'yi alamadık, alanı da göremedik. Ciddi bir nakit sıkışıklığı var. Bu durum finansmanı ağırlaştırıyor. Bankaya bağımlı şirketlerde çok ciddi finansman sıkıntısı yaratıyor. Bu tazminatlar çalışanlarımızın hakkı, vermiyoruz demeyiz asla. Bir şekilde ya taksitle ya da farklı formüllerle uzlaşma yoluna gidiyoruz” dedi.

Hazır giyimde istihdam “konsolide” oluyor

TOBB Hazır Giyim ve Konfeksiyon Sektör Meclisi Başkanı Şeref Fayat, kendi sektöründe EYT'nin farklı bir durum ortaya çıkardığını söyledi. Sektörde bir süredir işlerin durgun olması nedeniyle bazı işverenlerin EYT ile bir miktar istihdam boşalttığını aktaran Fayat, “Eleman sorunu çeken bir sektördük. Ancak şu sıralar geçmişte arayıp da bulamadığımız teknik elemanların CV'leri elimize gelmeye başladı. İstihdam bir şekilde konsolide oluyor” diye konuştu.

Kredi için maaşta kamu bankası şartı

Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD) Başkanı Ramazan Kaya da giyim sanayiinde işlerde yaşanan düşüş nedeni ile istihdam fazlalığının oluştuğunu hatırlattı. Bu istihdam fazlalığı ile birlikte mavi yakalı çalışanlarda ciddi ayrılıklar yaşandığını belirten Kaya, “Bugün emekli olanları sıkıntı olarak görmüyoruz ama onların uzun yıllarda edindiği tecrübeler var. Önümüzdeki dönem işlerin tekrar artması ve normalleşmesi ile birlikte o insanlara tekrar ihtiyaç duyacağız” dedi.

EYT ile ilgili daha çok finans yönünden sıkıntı yaşandığını vurgulayan Kaya, şöyle devam etti: “Hala KGF fonlu kredilere ulaşamıyoruz. Çünkü KOBİ ve KOBİ dışı diye

ikiye ayrılıyor. Önce KOBİ'lere vereceğiz dediler. Hazır giyimde firmalar daha çok KOBİ dışı firmalar. Orada krediye erişim henüz olmadı. 'Maaş hesapları kamu bankaları tarafından ödeniyorsa size kredi verebiliriz' diyorlar. Herkes maaş hesabını kamu bankalarından ödemiyor. Şu an KOBİ dışı firmalar EYT kredisine ulaşamıyor. İşçi ile işveren bu sebeple karşı karşıya kaldı. İşçiler haklarını istiyor, işveren ödemek istiyor ama nakit akışı sıkıntılı. EYT'liler başvuru yaptılar firmalar kabul etmek zorundalar. Paralar ödenmekle yükümlü ve şu an bunların da ödendiğini duyamıyorum. Herkes KGF fonlu kredi desteğini bekliyor" şeklinde konuştu.

"KGF, başvuruları 1-2 günde değerlendiriyor"

Görüştüğümüz işverenlerin büyük bölümü EYT için çıkarılan Kredi Garanti Fonu (KGF) teminatlı krediye erişemediğini belirtirken KGF kaynakları ise ciddi ölçüde tutarın şirketlere kullandırıldığını dile getiriyor. Bankalardan kendilerine yönlendirilen EYT kredisini dosyalarını 1-2 gün içinde değerlendirip hızlıca işleme alındığını belirten KGF kaynakları, süreçte yaşanan sorunların da bankalardan kaynaklanabileceğini görüşünde.

Merkez Bankasından bankalara 'döviz' uyarısı

Merkez Bankası, bankalardan döviz talebi yaratabilecek her adımdan kaçınmalarını ve yeni getirilen mevduatta her ay yüzde 5'e kadar düzenli dövizden TL'ye dönüşüm öngören hedeflerine odaklanmalarını istedi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), geçen hafta uygulamaya aldığı dövizden her ay dönüşüm içeren yeni hedefler öncesi ve sonrasında piyasa ile gerçekleştirdiği toplantı ve ayrı ayrı gerçekleştirdiği görüşmelerde bankacılık sektörüne verdiği mesajlar arasında "Döviz talebi oluşturacak uygulamalardan kaçının" ve "dövizden her ay TL'ye dönüşüme odaklanın" mesajları öne çıkıyor.

Bankacılar sektörün neredeyse tamamının yeni belirlenen yüzde 60 oranın halihazırda üstünde ya da bu orana yakın olduğunu hesaplıyor. Ancak yine de bankaların her ay dönüşüm yükümlülüğü bulunuyor.

TCMB'nin son dönemde piyasa verdiği diğer mesajlar arasında "Döviz piyasasında talep oluşturduktan sonra yaptıklarımızın kıymeti olmaz", "Düzenlemelerin etrafından dolanarak yine döviz talebi oluşturacak uygulamalar düzenleme ile engellemeden önce kendiniz kaçının" diğer öne çıkanlar arasında.

Özel sektörden bir bankacı, 14 Mayıs'taki seçimleri de kapsayacak dönem için TCMB mesajlarının "döviz talebi yaratarak döviz politikasında engel oluşturmayın" mesajı olarak algılandığını söyledi.

TCMB habere ilişkin Reuters'ın sorusuna bir yorum yapmadı.

TCMB ihracat döviz gelirleriyle ithalat ödemelerinin yarattığı döviz ihtiyacını karşılasa da lokal döviz talebi sayısız düzenlemeyle sınırlanıyor. Bu kapsamda bankalara, enflasyonun çok altında faiz ödeyen Hazine tahvili aldırma zorunluluğu gibi bir "cezalandırma" yöntemi kullanılıyor.

Bankacılık sektörü ayrıca seçim sonrası olası bir kur ve faiz şokuna karşı stres testlerini yapmaya da başladı. Sektörün düzenlemelerle tutmak zorunda olduğu uzun vadeli düşük faizli Hazine tahvillerinin büyüklüğünün 350 milyar TL seviyesine ulaştığı belirtiliyor.

Özel sektörden bir diğer bankacı ise, "Son mesajlarında TCMB bankalardan döviz talebi yaratacak herhangi bir adım atmasını istemediğini, 31 Mart öncesi bilançoda yer alan dövizden düzenli TL mevduata dönüşüm istediğini net şekilde ifade etti" dedi. Aynı kaynak bankaların tüm dönüşümü gerçekleştirmeleri halinde TCMB'ye önümüzdeki altı ay için bu kanallardan her ay 5 milyar dolarlık net rezerv katkısı gelebileceğini fakat pratikte bu tutarın daha az olacağını hesapladı.

Düzenlemelerin etrafından dolaşmayın mesajı

Bugün itibarıyla bankaların yüksek montanlı TL mevduata verdiği faiz yüzde 32-33 bandında. Yatırım odaklı kredi faizleri tek haneye yakın seviyede olsa da iş dünyası ilgili kredilere erişimin mümkün olmadığından şikayetçi. Benzer şekilde sektör kredilere yoğun talep olduğunu ancak bankalara getirilen tahvil tutma zorunluluğu nedeniyle sınırlı kullanım yapıldığına dikkat çekiyor.

Ekonomi yönetimi kredi bulamayanların döviz pozisyonu nedeniyle ya da dövize yönelim amacı taşıdığı için bulamadığını, kaynakların mevcut politikada ihracat odaklı yatırıma yönlendirildiğini söylüyor. TCMB'ye göre uygulanan politikalar 5 milyar dolarlık cari açığı engelleyecek düzeyde yatırıma ulaştı.

Yeni düzenlemeler her ay mevduatta dövizden TL'ye geçişi gerektirdiği için mevduat faizlerinde yeni yükselişler yaşanıyor.

Bankacılık sektöründe mevduat faizleri yükselirken, kredi mevduat faizleri arasında açılan makasın sektörde ikinci yarından sonra kar daralmasına yol açması bekleniyor. Bankalar "yan yol" denilen kendisine gelir oluşturabilecek ya da maliyeti azaltacak yöntemler kullanıyor.

Bu konuda verilen bir örnek ise özel sektör tahvil ihraçları. Döviz pozisyonunun bilançoya oranı belirli bir seviyeden yüksek olan şirketlerin TL cinsi kredi kullanması geçen yıl engellenmişti. TCMB yılbaşında döviz pozisyonu nedeniyle TL kredi alamayan firmaların aynı işlemi özel sektör tahvil ihracı ile bankadan almasını da 2 yıldan kısa vadede yüzde 30 tahvil karşılığı getirerek durdurdu.

Bankaların üç aya kadar TL mevduat hesaplarına verdikleri ortalama faiz Kasım ayı başında yüzde 20 seviyesindeydi. TCMB'nin bankaların bilançosunda TL'nin miktarını

artırmayı amaçlayan düzenleme değişikliklerinin ardından üç aya kadar ortalama mevduat faizi Nisan ayı başında yüzde 29 seviyesine yükseldi. Benzer şekilde KKM faizlerinin de geçen ay serbest bırakılmasıyla yükselişe geçti.

Kur politikasında seçim molası

Piyasada aksini düşünenler olsa da seçimlerin ardından kim kazanırsa kazansın alışlagelmiş politikaların öne çıkacağı beklentisi artmış durumda. Giderek artan bu beklentiye rağmen seçimlere kadar kamu kontrollü politikalarda değişiklik beklentisi ise neredeyse yok.

Mevcut politikalarda kur, kredilerin kime hangi faizden verilebileceği, mevduatın para birimi dağılımı ve faizi ile Hazine tahvillerinde yön kamu tarafından belirleniyor. Ekonomi yönetimi kur politikasındaki bu süreci "istikrarlı TL" olarak tanımlıyor.

Mevcut politikalarla dolar/TL'nin kamu tarafından 14 Mayıs'ta planlanan seçim öncesinde olması gerektiğinden daha aşağıda fiyatlandığı ve TL'nin değer kaybetmesi gerektiğine ilişkin artan görüşler dövize ilgiyi artırıyor.

Aralarında yabancı kurumların da bulunduğu bir çok bankacı dolar/TL'de adil değeri 23-25 bandında görüyor. TL'nin olması gerektiğinden daha değerli fiyatlanması cari fazla odaklı politikalara ters.

Bankacılar, bugün itibarıyla 19.30'u aşan dolar/TL'nin, uygulanan politikaya ters olsa da "seçim" nedeniyle olması gerekenden daha düşük tutulduğu konusunda hem fikir. Bankacılara göre seçim sonrası yükselecek beklentisi bile başlı başına döviz talebi oluşması için yeterli ve endişe verici.

Yine de TL, 6 Şubat'taki depremden bu yana geçen iki ayda yüzde 2.4 değer kaybetti. Seçime yaklaştıkça değer kayıpları deprem öncesi döneme göre günlük olarak bir miktar hız kazansa da oldukça sınırlı seviyelerde.

2025'e kadar tek haneli enflasyonu unutun!

Seçimlere yönelik senaryo açıklayan bankalar kervanına ABD'li banka Citibank da katıldı. Senaryolara ilişkin görüştüğümüz ekonomistler tüm bu senaryolarda enflasyonun gözden kaçırıldığını ve seçimi kimin kazandığından bağımsız olarak en iyi ihtimalde bile 2025'e kadar tek haneli enflasyonun mümkün olmadığını söylüyor.

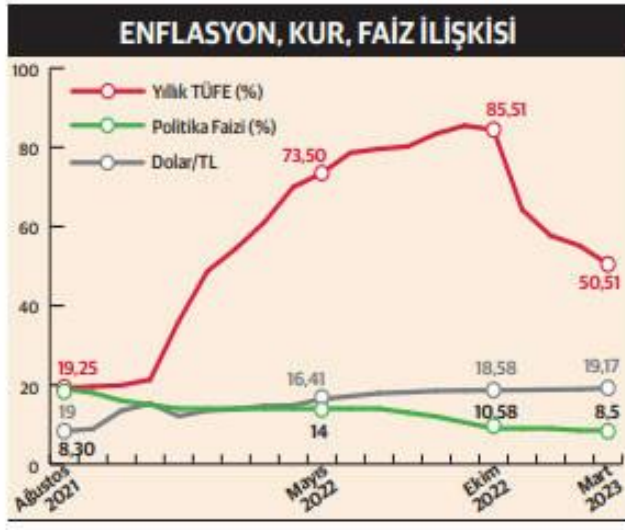

Birol BOZKURT

Uluslararası finans kuruluşlarının 14 Mayıs'taki seçimlere yönelik senaryoları gelmeye devam ediyor. Ekonomistlerle yaptığımız görüşmelerde seçimlere yönelik hep dolar/TL kuru ve faizin ön plana çıkarıldığını ancak enflasyonun görmezden gelindiğine dikkat çekiyor. Dolar/TL'nin seçimi hangi taraf kazanırsa kazansın yükseleceğini öngördüklerini söyleyen ekonomistler, faizlerde ise mevcut iktidarın devam etmesi durumunda bir değişiklik beklemiyor.

Seçimi muhalefetin kazanması durumunda ise çok sert bir faiz artırımını beklemediklerini belirten görüşüne başvurduğumuz bir ekonomist, "Sert bir faiz artırımını olmasa da belli bir oranda faiz artırımını yapılacaktır. Çok sert faiz artırımını Türkiye'yi durgunluğa sürükleyebilir. Buna yol açacak bir adım atılacağını sanmıyoruz" diye konuştu.

Enflasyon gözden kaçırılmamalı

“Dolar/TL’de yaşanacak yükselişin enflasyonu da beraberinde getireceği gözden kaçırılmamalı” diyen bir başka ekonomist ise, “Enflasyona yönelik yaptığımız hiçbir senaryoda 2025 yılına kadar tek haneye düşmüyor. Türk Lirası’nda ciddi bir düzeltme beklentimiz var.

Kur ile ilgili tahmin yapmak zor olsa da şuanda kamu eliyle doların baskılandığını biliyoruz. Hatırlarsanız Türkiye ekonomi modeline geçişte değersiz TL ile ihracatın artırılması hedefleniyordu. Ancak bir süre sonra TL’nin baskılanması kuru gerçek değerinden uzaklaştırmaya başladı. TL’nin değer kaybetmesiyle birlikte de enflasyonun yukarı yönlü gideceğini söyleyebiliriz. Kur ve faizin dengeye kavuşması bir buçuk yıl sürebilir sonrasında enflasyonda düşüşü görebiliriz” dedi.

Faiz seçim sonrası silah olarak kullanılmayacak

Görüştüğümüz bir ekonomist de şöyle devam etti: “Faizi iki tarafın da silah olarak kullanacağını zannetmiyorum. Mevcut düzenin devamı halinde dolar/TL’de değer kaybının zamana yayılmasını bekleyebiliriz. Ana senaryomuz önce yavaş sonra daha hızlı değer kaybı bekleyebiliriz.

Muhalefetin kazanması durumunda ise kur ilk tepki olarak bir miktar düşse de nihayetinde TL’nin aşırı değerli kaldığı bir ortamda yeni iktidarın da doların artışına izin vermek durumunda kalacağını düşünüyorum. Burada daha hızlı bir artış senaryosu görebiliriz. Kur ve faiz dengeye kavuştuğu zaman yabancı yatırımcıların da Türkiye’ye yatırım yapmaya başlayacağını düşünüyorum.” Türkiye’deki seçimlere yönelik senaryolar açıklayan bankalara Citigroup da katıldı.

Banka Türkiye’de seçim sonrasında faiz ve kurların nasıl bir gelişim izleyebileceğini değerlendirdiği bir rapor yayınladı. Bankanın ekonomistleri İlker Domaç ve Gültekin Işıklar’ın hazırladığı notta seçim sonrasında faiz ve kura yönelik beklentiler ele alındı.

Raporda, 14 Mayıs seçimleri sonrasında Türkiye'nin olası görünümünün gelişmekte olan piyasa yatırımcılarının ciddi ilgisini çektiğini belirten Citi Bank, seçimden sonra oluşacak ekonomi ekibinin bileşimi, ekonomi yönetimi gibi konular ile ikinci tura gerek olup olmayacağı konularında büyük belirsizlik olduğunu vurguladı. Faiz için yüzde 40 tahmini Citi ekonomistleri, Türkiye'de politika faizini yaklaşık yüzde 40'a ya da daha yüksek bir seviyeye çıkaracak daha güçlü bir ayarlamamanın daha ihtiyatlı bir hareket tarzı olabileceğini ifade etti.

Para biriminin aşırı değerli olup olmadığı konusunun mayıstaki seçimlerin ardından Türk lirasının olası seyrine ilişkin tartışmalarda çok fazla öne çıktığını belirten ekonomistler finansal piyasalara ilişkin mevcut düzenleyici tedbirlerin kademeli olarak gevşetilmesi durumunda bir düzeltmenin muhtemel olduğunu kabul ettiklerini kaydetti.

“45-50 milyar dolarlık portföy girişi olabilir”

Citi ekonomistleri, ampirik bulgularına ve eski TCMB Başkanı Naci Ağbal'ın TCMB'deki görev süresi boyunca politika eylemlerine verilen piyasa tepkisine dayanarak, Türkiye'nin risk priminin 250 baz puan düştüğü bir senaryoyu ele aldıklarında küresel durumun sabit tutulması durumunda 12 ay içinde Türkiye'ye 45-50 milyar dolarlık portföy girişi olabileceğini belirtti.

Küresel enflasyon, kur, faiz ilişkisi bankaların seçim sonrası dolar/tl tahminleri

HSBC: Britanya merkezli banka HSBC, dolar/TL'de daha önce yılın 2. çeyreği için 19,5 tahminini 20 seviyesine çıkardı. Bankanın 3. çeyrek dolar/TL beklentisi 20'den 23'e yükseldi. Yılsonu beklentisiyse 21'den 24'e çıkarıldı. Bankaya göre, seçim sonucu ne olursa olsun TL değer kaybedecek.

Morgan Stanley: ABD'li yatırım bankası Morgan Stanley, seçimleri kim kazanırsa kazansın dolar/TL için artış öngördü. Bankanın tahlinine göre mevcut iktidar devam ederse dolar/TL yılı 27'den kapatacak. Muhalefet kazanırsa dolar/TL'de 24'e varan bir yükseliş olacak.

Wells Fargo : ABD'li finans ve bankacılık şirketi Wells Fargo, muhalefetin seçimleri kazanması durumunda 2024'ün ortasına kadar dolar/TL'nin 14'e düşmesini bekliyor. Bankaya göre Erdoğan seçimi kazanırsa da dolar/TL aynı döneme kadar 20 seviyesinde olacak.

Chartered : Britanya merkezli banka Standard Chartered, seçimleri Erdoğan'ın kazanması durumunda dolar/TL'nin 36 seviyesine çıkabileceğini öngörmüştü. Seçimden sonra geleneksel ekonomi politikalarına dönülürse dolar için yılsonu 20 TL tahmini yapmıştı.

Fed tutanaklarında bankacılık krizi vurgusu

ABD Merkez Bankasının (Fed) son toplantısına ait tutanaklar, Fed yetkililerinin mart ayı toplantısında faizin sabit tutulmasını değerlendirdiğini ancak son kararın 25 baz puanlık artış yönünde olduğunu ortaya koydu.

Fed, Federal Açık Piyasa Komitesinin (FOMC) 21-22 Mart'ta düzenlenen toplantısına ilişkin tutanakları yayımladı.

Politika faizinin 16 yılın en yüksek seviyesi olan yüzde 4,75-5 aralığına yükseltildiği son toplantının tutanakları, Fed yetkililerinin faiz artırımlarının durmasını da değerlendirdiğini gösterdi.

Tutanaklarda, tüm Fed yetkililerinin federal fon oranı için hedef aralığın 25 baz puan artırılması konusunda hemfikir olduğuna işaret edilerek, Fed'in menkul kıymet varlıklarını azaltma sürecine devam etmesinin uygun olduğu konusunda anlaşıldığı aktarıldı.

Yetkililerin, son enflasyon verilerinin, enflasyonla mücadelede beklenenden daha yavaş ilerlemeye işaret ettiği değerlendirmesinde bulunduğu belirtilen tutanaklarda, "Yetkililer, yıllık bazda, tedarik zincirlerinin iyileşmeye devam etmesiyle birlikte temel mal fiyat enflasyonunun düştüğünü, ancak düşüşün hızının yavaşlayarak dezenflasyon sürecinin hala belirsiz olduğunu vurguladı." ifadelerine yer verildi.

Tutanaklarda, yetkililerin konut hizmetleri enflasyonunun muhtemelen gelecek aylarda yavaşlamaya başlamasını beklediği, konut hariç temel hizmet fiyatlarında enflasyonun düştüğüne dair çok az kanıt olduğunu düşündüğü kaydedildi.

- Bankacılık sektöründeki son gelişmeler enflasyon üzerinde baskı yaratabilir

Bankacılık sektöründeki son gelişmelerin ekonomik aktivite ve enflasyon üzerindeki olası etkilerinin, birçok yetkilinin federal fon oranı hedef aralığına ilişkin değerlendirmelerini düşürmelerine yol açtığı vurgulanan tutanaklarda, yetkililerin bu gelişmelerin muhtemelen hane halkı ve işletmeler için daha sıkı kredi koşullarına yol açacağı ve ekonomik aktivite, işe alma ve enflasyon üzerinde baskı yaratacağı yorumunda bulunduğu ifade edildi.

Tutanaklarda, son derece belirsiz ekonomik görünüm göz önüne alındığında, birkaç yetkilinin para politikasının uygun duruşunu belirlemede esnekliğin korunması gerektiğini vurguladığının altı çizildi.

"Birkaç yetkili, bu toplantıda hedef aralığını sabit tutmanın uygun olup olmayacağını düşündüklerini belirtti." ifadelerine yer verilen tutanaklarda, buna karşın Fed ve diğer kurumların koordinasyon içinde aldığı önlemlerin bankacılık sektöründeki koşulların sakinleşmesine yardımcı olduğunu ve ekonomik aktivite ve enflasyona yönelik yakın vadeli riskleri azalttığını gözlemlediği aktarıldı.

Tutanaklarda, "Bankacılık sektöründeki son gelişmelerin potansiyel ekonomik etkilerine ilişkin değerlendirmeleri göz önünde bulundurulduğunda, Fed yetkililerinin mart toplantısı sırasındaki tahmini, bu yılın sonlarında başlayacak hafif bir resesyon içeriyor." ifadesi kullanıldı.

Dış ticaret endeksleri açıklandı

Şubat ayında ihracat birim değer endeksi yüzde 4,6 artarken, ihracat miktar endeksi yüzde 10,5 azaldı.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yapılan açıklamaya göre, ihracat birim değer endeksi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 4,6 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 14,6 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 4,2 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 0,8 ve yakıtlarda yüzde 1,0 azaldı.

İhracat miktar endeksi yüzde 10,5 azaldı

İhracat miktar endeksi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 10,5 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 18,5, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 11,5 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 11,5 azalırken, yakıtlarda yüzde 15,8 arttı.

İthalat birim değer endeksi yüzde 8,2 azaldı

İthalat birim değer endeksi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,2 azaldı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 0,2, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 10,9, yakıtlarda yüzde 25,5 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 2,3 azaldı.

İthalat miktar endeksi yüzde 20,0 arttı

İthalat miktar endeksi Şubat ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 20,0 arttı. Endeks bir önceki yılın aynı ayına göre, gıda, içecek ve tütünde yüzde 30,0, yakıtlarda yüzde 16,6 ve imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) yüzde 6,5 artarken, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 20,5 azaldı.

Kamu bankalarına "Togg'a özel kredi" çağrısı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, yerli otomobil Togg'a özel kredi için de kamu bankalarına çağrıda bulundu. Erdoğan, "Togg ile kampanya yapma noktasında kamu bankaları için bu iyi bir fırsat olacaktır. Nasıl konutta böyle bir imkan hazırladıysalar, otomobilde de özellikle Togg'a yönelik böyle bir adım atılabilir" dedi.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, CNN TÜRK-Kanal D ortak yayınında gündeme ilişkin soruları yanıtladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın konuya ilişkin açıklaması şöyle;

Öncelikle kamu bankalarımız niye var? Elbette Togg ile kampanya yapma noktasında kamu bankaları için bu iyi bir fırsat olacaktır. Buradan kendilerine çağrıda bulunuyorum, gerekirse tabii kendileriyle de bir ortak toplantı yapıp böyle bir zemini oluşturmaları hususunda inşallah bu adımı atmayı ben de düşünüyorum. Nasıl konutta böyle bir imkan hazırladıysalar, otomobilde de özellikle Togg'a yönelik böyle bir adım atılabilir. Tabii şu anda benim bütün endişem Togg'un araç yetiştirme noktasındaki durumu ne olur? Talep çok fazla. Ama bütün bunlara rağmen, şu anda Togg'un tüm yönetimiyle başta Sanayi ve Teknoloji Bakanım olmak üzere kendileriyle görüşmeleri yapıp, ondan sonra kamu bankalarımızı süratle bir araya getirip, çünkü önümüzdeki 7 yılda bir milyon Togg inşallah yollarda olacak.

Bu ne demektir? Yani yollarda inşallah Togg'u görmek bize ayrı bir zevk verecek. Tabii bunları bir de tekamül ettirmek, yani şu anda tabii bu akıllı araç. Bunun yanında güçlü bir motora da sahip.

Kendileriyle doğrusu şunu da konuşmak istiyorum, o da şu, acaba Togg'un zırhlısını da yapabilir misiniz? Makam araçları için olabilir, iş adamları için olabilir. Yani bu bir taleptir. Mesela BMW'nin ilk zamanlar böyle bir durumu yoktu ama daha sonra BMW bu zırhlıyı da yaptı. Zırhlıda en iyileri olan şu anda Mercedes. O da sürekli olarak onu geliştirmenin, tekamül ettirmenin gayreti içerisinde. Bakıyorsunuz mesela Maybach önce farklı çıktı, daha sonra Maybach bu zırhlı da bile yeni yeni geliştirmelerle yeni yeni adımlar attı. Şimdi Togg için de buna benzer bazı adımların atılmaması mümkün değil.

‘Enflasyon düşerken fiyatlar artar mıymış’ diyenlere...

Alaattin AKTAŞ

13 Nisan 2023 Perşembe

✓ İstiyorlar ki vatandaşın kafası karışsın!

✓ İstiyorlar ki enflasyon oranının düşmesi fiyatların düşmesi sanılsın!

✓ İstiyorlar ki enflasyon düşerse vatandaş hayat pahalılığının geride kaldığına inansın ve ona göre davransın.

Düşenin ve artanın ne olduğunu çok iyi bilen bir kesim var. En azından bildiklerini umduğumuz, sandığımız bir kesim... Ama onlar istiyor ki insanların kafası karışsın. İstiyorlar ki “Enflasyon düşüyor” denildi mi vatandaş fiyatların da gerilediğini düşünsün, öyle sansın, kafasında bu yer etsin!

Bu yönlendirmeye inanan, inanmak isteyen ya da gerçekte pek inanmadığı halde bunu söyleyenleri kendine yakın hissettiği için doğru kabul eden mutlaka vardır.

Ama güneş balçıkla sıvanmıyor!

Enflasyon düşerken fiyatlar artıyor!

Hemen hemen her ay güncellediğimiz bir grafiğimiz var. 2022 yılı başından bu yana olan tüketici fiyat endeksini ve bu endekse göre hesaplanan yıllık fiyat artışını gösteren bir grafik...

Grafikteki kutular TÜFE’yi, çizgi ise yıllık fiyat artış oranını gösteriyor.

Tüketici fiyat endeksi tüm mal ve hizmetlerin ortalama fiyat düzeyi. Basite indirmek için siz TÜFE’yi aylık herhangi bir harcamanız gibi varsayabilirsiniz. TÜFE aylık benzin paranız da olur, doğalgaz gideriniz de, sigara paranız da, bebek bezi de, her ne olursa...

13.04.2023

Bakın bakalım aydan aya bu gideriniz azalıyor mu?

Sürekli bir artış var değil mi...

Aylık gideriniz artarken yıllık enflasyon oranı ise geriliyor.

Geçen kasımda yüzde 85 ile zirveyi gören yıllık artış oranı martta yüzde 51'e inmiş durumda.

TÜFE, yani herhangi bir tüketim kalemindeki aylık harcamanız enflasyonun zirve yaptığı kasım ayında 1115 lira düzeyindeymiş, örneğin aylık doğalgaz faturanız bu kadarmış.

Mart ayına gelmişiz, yıllık artış yüzde 51'e inmiş ama TÜFE, yani aylık doğalgaz faturanız azalmış mı; ne gezer 1270 liraya çıkmış.

On beş ayda ne oldu?

2022 yılının ocak ayı... Yıllık enflasyon yüzde 49 düzeyinde. Aradan on beş ay geçmiş ve yeniden hemen hemen aynı düzeye inilmiş; mart ayındaki yıllık oran da yüzde 51.

Yıllık enflasyon oranı neredeyse aynı ama TÜFE, yani aylık doğalgaz faturanız nereden nereye gelmiş?

Geçen yılın ocak ayındaki TÜFE 763...

Bu yıl mart ayındaki TÜFE 1270...

Artış oranı yüzde 66...

13.04.2023

Peki bu iki tarihteki enflasyon oranları kıyaslandığında bir artış var mı, neredeyse yok...

Ocak 2022 yüzde 49, mart 2023 yüzde 51!

Şimdi bu iki orana bakıp "On beş ayda enflasyon sabit kaldı" denilebilir mi?

Eğer vatandaşı kandırmak istiyorsanız pekala denir.

Peki bu doğru olur mu?

Yanıtı siz verin!

Fiyat artışı dursa bile hayat pahalı

Karıştırılması çok istenen bir başka kavram da enflasyon ve hayat pahalılığı...

Varsayın ki sihirli bir el dokundu ve fiyat artışı durdu, enflasyon sıfır.

Fiyatlar artmıyorken sizin gelirin de aynı kalıyorsa, ki muhtemelen öyle olur ya da çok az artar, şu anki fiyat düzeyiyle yaşamınızı sürdüreceksiniz demektir.

Peki mevcut fiyatlar ve mevcut gelir toplumun geniş bir kesimi için rahat bir yaşam olanağı veriyor mu?

Temel gıda maddelerine erişmek, sağlıklı beslenmek, mevcut gelir ve fiyat düzeyiyle mümkün mü?

Hele hele bu gelir ve fiyatlarla standart bir kazanca sahip bir hanenin yeni bir otomobil, gönlüne göre bir ev alması söz konusu mu?

Kaldı ki fiyat artışının durduğu, duracağı da yok!

Dolayısıyla fiyat artışı durmayacak da, çok yavaşlasa bile hayat pahalılığı daha çok uzun yıllar sürecek demektir.

KİŞİ BAŞI MİLLİ GELİRİ EN YÜKSEK 10 ÜLKE
VE TÜRKİYE'NİN SIRASI (\$)

2021			2022			2023		
1	Lüksemburg	134.802	1	Lüksemburg	127.580	1	Lüksemburg	132.372
2	İrlanda	100.145	2	Norveç	106.328	2	İrlanda	114.581
3	İsviçre	92.239	3	İrlanda	103.176	3	Norveç	101.103
4	Norveç	90.764	4	İsviçre	92.371	4	İsviçre	98.767
5	Singapur	77.710	5	Katar	84.425	5	Singapur	91.100
6	ABD	70.160	6	Singapur	82.808	6	Katar	83.891
7	İzlanda	69.287	7	ABD	76.348	7	ABD	80.035
8	Katar	68.622	8	İzlanda	73.998	8	İzlanda	75.180
9	Danimarka	68.202	9	Danimarka	66.516	9	Danimarka	68.827
10	Avustralya	63.896	10	Avustralya	65.526	10	Avustralya	64.964
78	Türkiye	9.654	79	Türkiye	10.618	77	Türkiye	11.932

Uluslararası Para Fonu'nun (IMF) Dünya Ekonomik Görünümü (World Economic Outlook) veri setinin Nisan 2023 güncellemesinde, 196 ülkenin son verilerle 2022 yılı ekonomik performansı netleşti.

Bu ülkelerde 1980'den bu yana kaydedilen makro ekonomik gerçekleştirmelerin yanı sıra 2028'e kadar olan döneme ait projeksiyonları da içeren veri setinde, dünya ekonomisi ve ülkeler bazında izleyen yıllara ilişkin tahminler de revize edildi.

IMF Dünya Ekonomik Görünümü veri setine göre, 2021 yılında 817,5 milyar dolar gayri safi yurt içi hasılası (GSYH) ile 19'uncu büyük ekonomi olan Türkiye, 2022 yılında da 905,5 milyar dolarlık GSYH ile yine aynı sırada yer aldı. IMF projeksiyonlarında Türkiye'nin 2023 yılında GSYH'de ilk kez 1 trilyon dolar çitasını aşmakla birlikte yine aynı sırada yer alacağı öngörüldü.

En büyük 10 ekonomi

ABD, 25 trilyon 464,5 milyar dolarlık milli geliri ile 2022 yılında da en büyük ekonomi konumunu sürdürdü. Bu ülkeyi 18 trilyon 100 milyar dolarlık GSYH ile Çin, 4 trilyon 233,5 milyar dolarla Japonya izledi. Sıralamada daha sonra 4 trilyon 75,4 milyar dolar GSYH ile Almanya, 3 trilyon 386,4 milyar dolarla Hindistan, 3 trilyon 70,6 milyar dolarla İngiltere ve 2 trilyon 784 milyar dolarla Fransa geldi.

Kişi başı gelirde irtifa kaybı

Önceki yıla göre ilk 7 büyük ekonominin sırası değişmezken, 2021’de 8’inci sırada olan İtalya, 10’uncu sıradaki Rusya ile yer değiştirdi, Kanada ise 9’uncu sırayı korudu. Bu üç ülke 2 trilyon doların üzerinde GSYH’ye sahip. Türkiye toplam milli

gelir büyüklüğünde göre dünya sıralamasındaki yerini korurken, kişi başına düşen GSYH tutarında ise irtifa kaybetti.

2022 nüfus verisine göre revize edilmiş 10 bin 618 dolarlık kişi başına milli geliri ile Türkiye, önceki yıla göre bir basamak kayarak dünyada 79'unculuğa geriledi. Ülke insanının ortalama refah düzeyini gösteren kişi başına milli gelirde Türkiye'de son yıllardaki dramatik düşüş dikkati çekiyor.

Türkiye'de 2013 yılında 12 bin 489 dolarla tarihindeki en yüksek düzeyi gören kişi başına milli gelirin nominal tutarı, izleyen yedi yılda sürekli gerileyerek 2020'de 8 bin 612 dolara kadar düşmüştü. Ülkeler sıralamasında da Türkiye bu dönemde 65'incilikten 77'nciliğe gerilemişti.

Türkiye, 2021'de kişi başına milli gelirini 9 bin 654 dolara yükselmekle birlikte, sıralamada yine irtifa kaybederek 78'inciliğe düşmüştü. 2022'de 964 dolarlık artışa rağmen 79'unculuğa düşen Türkiye 2013-2022 döneminde kişi başına milli gelir sıralamasında toplam 14 basamak düşmüş oldu. Türkiye kişi başı gelirde, Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik kriz yılı sayılan 2001'de düştüğü 78'incilikle bile görece olarak 2022'dekinden daha iyi bir sırada yer alıyordu.

Türkiye'nin bu makro göstergeye göre dünyada 79'uncu ülke konumuna inmesi, genel ekonomiye ve dolayısıyla sosyal bünyeye ilişkin önemli bir uyarı niteliği taşıyor. IMF, Türkiye'nin bu yılın tümünde ise 11 bin 932 dolarlık kişi başına milli gelirle 77'nciliğe yükseleceğini tahmin etti.

Kişi başı gelirin premier ligi

2022 yılında Lüksemburg 127 bin 580 dolarlık kişi başına GSYH ile bu bazda birinci sırada yer almaya, başka deyişle yurttaşlarının ortalama refah düzeyi en yüksek ülke olmaya devam etti. Geçen yıl Norveç 106 bin 328 dolarla 2'nci sıraya yükselirken, İrlanda 103 bin 176 dolarla bir basamak düşerek 3'üncü sıraya kayd.

İsviçre 92 bin 371 dolarla bir basamak kayarak 4'üncü olurken, 2021'de 8'inci sırada yer alan Katar, 2022'de 84 bin 425 dolarla 4 basamak birden yükselerek beşinci sıraya yerleşti. Sırasıyla Singapur 82 bin 808, ABD 76 bin 348, İzlanda 73 bin 998, Danimarka 66 bin 516 ve Avustralya 65 bin 526 dolarla, kişi başına milli geliri en yüksek ilk on ülke arasında yer aldı.

Türkiye enflasyon ve cari açıkta 5'inci

IMF verilerine göre Türkiye, 2022 yılında TÜFE bazında yüzde 64,3 oranındaki yıllık enflasyonu ile Venezuela, Zimbabve, Arjantin ve Sudan'ın ardından enflasyon oranı en yüksek 5'inci ülke oldu. 2022 yılında 48,7 milyar dolar cari işlemler açığı veren Türkiye, ABD, İngiltere, Hindistan ve Brezilya'nın ardından bu göstergede de 5'inci

oldu. İşsizlik oranında ise Türkiye geçen yıl işsizlik oranında ise yüzde 10,5'le dünyada 18'inci sırada yer aldı.

“Zorlu toparlanma”

IMF'nin “Zorlu bir toparlanma” başlıklı Dünya Ekonomik Görünüm Raporu'nda, Covid-19 salgını ve Rusya'nın Ukrayna işgali gibi son üç yıldaki olumsuz şoklara işaret edilirken, küresel ekonominin yine oldukça belirsiz bir döneme girdiği vurgulandı.

Bastırılmış talep, devam eden arz kesintileri ve emtia fiyat artışları ve enflasyonun birden fazla yıla ulaştığı, birçok ekonomide en yüksek seviyeleri gördüğü belirtilen raporda, Mart 2023'ün ortalarında ABD'deki bankalar ve Credit Suisse'e olan güvenin çökmesi şeklindeki sürecin dünya çapında mali piyasaları karıştırdığı belirtildi.

Raporda, son zamanlarda finansal piyasa oynaklığındaki artış ve farklı yönlerde işaret eden çoklu göstergelerle dünya ekonomik görünümü etrafındaki sislerin kalınlaştığı, belirsizliğin yüksek olduğu ifade edildi.

Finans sektörünün belirsizliğini koruduğu belirtilen raporda, merkez bankalarının enflasyonu düşürmek için sıkı parasal duruşları, tarihsel olarak yüksek borç seviyeleri ortasında şokları emmek için sınırlı mali tamponlar, emtia fiyatlarındaki artışlar ve Rusya'nın Ukrayna'daki savaşıyla jeoekonomik parçalanma ve Çin'in ekonomik yeniden açılımı gibi 2022'de dünyayı etkileyen başlıca faktörlerin 2023'te de devam etmesi olasılığının güçlü olduğu kaydedildi. Bu öngörüler ışığında IMF, küresel ekonomik büyüme tahminini bu yıl için yüzde 2,9'dan yüzde 2,8'e ve 2024 için yüzde 3,1'den yüzde 3'e düşürdü.

Abdulkadir Selvi

CHP'nin gizlenen Kürt raporunda ne var acaba?

CHP'li Sezgin Tanrikulu, PKK ile yeni bir çözüm sürecinin kaçınılmaz olduğu, Meclis odaklı bir yöntemle diyalog içinde PKK'ya silah bıraktıracakları yönündeki açıklamaları ile gündemde.

HDP'nin Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanı adaylığını desteklemesi için iki parti arasında köprü olan önemli isimlerden birisi. Kılıçdaroğlu'na desteği sağlamak için bölgeden bir işadamlıyla birlikte 6 ay önceden Kandil'le diyalog kurduğu söylenmişti. Yani Kılıçdaroğlu, PKK ve HDP'nin desteğini sağladıysa bunda Sezgin Tanrikulu'nun da büyük payı var.

RAPORU DOĞRULAMIŞTI

Sezgin Tanrikulu'nun katkısı bununla da sınırlı değil. CHP'de Sezgin Tanrikulu'nun koordine ettiği bir heyet tarafından bir Kürt raporu hazırlanmış.

Raporun hazırlanmasına bugün HDP'nin Danışma Kurulu'nda yer alan isimler de katkı yapmış.

Aslında bu bir sır değil. Sezgin Tanrikulu ile konuşup 3 Ağustos 2022 tarihinde Hürriyet'te yazmıştım. Tanrikulu, "Bir Kürt raporu üzerinde çalışılıyor. Raporlar toplandıktan sonra ortak bir rapor haline dönüştürülecek. 2015 raporunda CHP'yi aşan önemli tespitler vardı. 22 soru - 22 cevap olarak yayınlamıştık. CHP ile Kürt seçmen arasındaki ilişkiyi canlı tutabilmek adına 2015 raporunu güncelleyip sürekli çalışılan bir rapor haline getireceğiz" demişti.

TÜRKLERİN OYUNU ALAMAYIZ

Yeni olan ise, CHP kulislerinde konuşulduğuna göre rapor HDP'yi de aşan öneriler getiriyormuş. CHP'ye yakın bazı akademisyen ve gazetecilerin raporun içeriği hakkında bilgisi olmuş. Bu rapor açıklandığında CHP seçimlerde çakılır, Kılıçdaroğlu,

Türk seçmenden, özellikle de milliyetçi ve ulusalcı kesimden oy alamaz diye açıklanması yasaklanmış.

RAPORDA NE ÖNERİLİYOR

Kandil üst üste Kılıçdaroğlu için destek açıklaması yapıp, Sırrı Sakık Kılıçdaroğlu'na, "Kapalı kapılar ardında söylenenlerin, kamuoyuna da bunların deklare edilmesi gerekir" diye çağrı yapınca, CHP'nin açıklanmayan Kürt raporu ilgimi çekti.

Raporda CHP'nin, aman Türk seçmenlerin haberi olmasın diye gizleme gereği duyacağı kadar ne var acaba?

İYİ PARTİ'DE LİSTELER SATILDI MI?

İYİ Parti'nin milletvekili listeleri açıklanınca tepkiler birbiri ardına geldi.

İYİ Parti listeleriyle ilgili olarak iki nokta ön plana çıktı.

Biri listedeki FETÖ'cü adaylar, diğeri ise bazı yerlerde listelerin para karşılığı satıldığı iddiası.

Bombanın pimini Aytun Çıray çekti.

Milletvekili adaylığından çekildi, "Kriz sonrası baraj altına düşen oylarımızı yükseltmek için çok çalışacağım" dedi. Aytun Çıray, İYİ Parti'nin oylarının barajın altına düşüğünü kayıtlara geçirmiş oldu.

FETÖ'CÜ ADAYLAR

Aytun Çıray'ın tepkisinin bir boyutunu da liste başına yerleştirilen FETÖ'cü adaylar oluşturuyor. İçişleri Bakanı olduğu dönemde FETÖ'cü kadrolaşma yapan İdris Naim Şahin'in Ordu'dan aday gösterilmesine tepki gösterdi. "İYİ Parti listelerine bakın; Elazığ 1. sırada Fethullah'a 'Allah dostu' diyen biri" diye tweet attı.

LİSTE SATIŞI İDDİASI

Aytun Çıray'ın üzerinde durulmayan bir açıklaması daha vardı. "Temayülün uyduruk olduğunu İzmir İl Yönetimi'nin imzaları ile göreceksiniz. Sayın Akşener, bunu bile bile meşru kabul etti" dedi.

İYİ Parti'de listelere dönük iddiaların ardı arkası kesilmiyor.

Şanlıurfa İl Başkanı Fedai Çakmak, "Maalesef ciddi paraların döndüğünü, benim de listede olmadığımı buradan ifade etmek istiyorum. Partimizi, davamızı hiç paraya sattılar" diyerek partisinden istifa etti.

Siyasette birçok şey tartışılır ama bu liste satışı iddiaları mide bulandırır.

KÖPRÜ MÜ SOĞAN MI?

DEVİR değişse de zihniyet değişmiyor. İsterseniz önce Boğaziçi Köprüsü yapılırken söylenenlere bakalım.

Mimarlar Odası: “Boğaziçi Köprüsü, Türkiye ve İstanbul’un başına gelen en büyük felakettir.”

İlhan Selçuk: “Boğaz’ın iki yakasında evleri olan zenginlere ve tüketim malları taşıyan kamyonlara yol açmak için çare: Boğaz Köprüsü.”

Metin Cizreli (Milletvekili): “Boğaziçi Köprüsü lüks ve gösteriş yatırıdır.”

Nadir Nadi: “Bu köprü sağcılarının köprüsüdür.” “Boğaziçi Köprüsü, kel başa şimşir tarak.”

Şiar Yalçın: “Boğaz Köprüsü’nden utanç duyuyoruz.”

KÖPRÜ YEMİYORUM Kİ

Keban Barajı’na da, “Türkiye’nin bu kadar enerjiye ihtiyacı yok... Elektriği toprağa mı vereceğiz?” diye itiraz etmişlerdi.

Kılıçdaroğlu buna bir yenisini daha ekledi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, seçim beyannamesini açıkladığı konuşmasında 20 yıllık AK Parti iktidarı döneminde yapılan yolları, köprüleri, hastaneleri, havaalanlarını anlattı. Bunların soğanla, patatesle kıyaslanmasının doğru olmadığını söyledi.

Çanakkale gezisinde gazeteciler Erdoğan’ın bu sözlerini Kılıçdaroğlu’na soruyorlar. Kılıçdaroğlu, “Ben köprü yemiyorum ki. Ben yemek yiyeceğim! Çocuğun beslenme çantasına köprü koymayacağım ki; beslenme çantasına süt koyacağım” diyor.

ÇANAKKALE KÖPRÜSÜ’NE KARŞI

Merak ettim, Kılıçdaroğlu bu açıklamayı Boğaz’a dördüncü bir gerdanlık olarak dizilen Çanakkale Köprüsü’nü seyrederken mi yaptı?

ORADA DUR EBUBEKİR HOCA

Ebubekir Sofuoğlu, Özlem Zengin, Derya Yanık ve Çiğdem Erdoğan Atabek’in fotoğraflarını da kullanarak bir tweet attı.

Tweet aynen şöyle:

“Listenin neresinde olurlarsa olsunlar,

Kâbe’nin örtüsüne sarılı olsalar bile,

Cehennem soğuyuncaya kadar Cehennem soğuyuncaya kadar Cehennem soğuyuncaya kadar...”

Özlem Zengin’in düşüncelerine karşı olabilirsin, Derya Yanık’ı eleştirebilirsin ama bu kin, bu öfke niye? Gayrimüslimlere dahi dinlerinden dolayı uzak durabilirsin. Ama tehdit edemezsin.

Ebubekir Sofuoğlu’nun bir cebinde cennet, diğer cebinde cehennem.

İstediyini cennetine alıyor, istemediyini cehenneminde yakıyor.

Bu yetkiyi kimden aldı bilmiyorum ama Ebubekir Sofuoğlu’nun bu tarzı sevgi dini olan İslam’a, şefkat peygamberi olan Hazreti Muhammed’in tebliğ yöntemlerine uyuyor mu?

ÇİRKİN DİL

Ebubekir Sofuoğlu bir süre önce de “Üniversiteler neredeyse fuhuş evleri” diyen çirkin mi çirkin bir ithamda bulunmuştu.

Siz fuhuş yuvası olduğunu iddia ettiğiniz üniversitedeki gençlere İslam’ı nasıl sevdireceksiniz? Nasıl anlatacaksınız?

Başörtüsü mücadelesinin içinden gelen Özlem Zengin’e, Derya Yanık’a, Çiğdem Erdoğan Atabek’e tahammülünüz yoksa bu ülkede kadınlar kendini nasıl güvende hissedecek?

Taliban kafasının, IŞİD zihniyetinin kadınlar üzerinden İslam’a verdiği zararın farkında değil misiniz?

Esfender KORKMAZ

Ekonomide çıkış yolu kapandı

13 Nisan 2023 Perşembe

2001 ekonomik krizi, yaşadığımız en ağır krizlerden birisidir. Ancak bir yıl sonra 2002 yılında bu krizin etkisi tamamıyla ortadan kalktı. Çünkü, ekonomik altyapıyı oluşturan demokrasi ve hukukun üstünlüğü vardı. IMF ile stand-by düzenlemesi yapılmıştı. Üç yıllık **"Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı"** yapılmıştı. Bu nedenle güven oluşmuştu. Ekonomide belirsizlik yoktu.

Bu saydıklarımın tamamı, bugünkü krizden çıkışımıza engeldir.

Öncelikle demokrasi ve hukuki altyapının yeniden oluşturulması ve istikrar programı yapılması gerekir. Bir istikrar programı olmadan güven sorunu çözülmez.

Ekonomi 2002 yılına göre 2022 yılı arasında geçen 20 yılda, her alanda kan kaybetti.

20 yılda istikrarsız büyüme yaşadık. IMF, 2023 yılı Türkiye büyüme oranını yüzde 2,7 olarak tahmin ediyor. İstikrarsız büyümenin nedeni büyüme dinamikleri olan;

1-Sermaye birikimini sağlayamadık. Devlet, yatırımları kamu-özel iş birliği yolu ile toplumu borçlandırarak yaptı.

Bu nedenle cari açık oranı ve dış borç stoku yüksek oldu.

2002 yılında 0,6 milyar dolar olan cari açık, 2022 yılında 48,8 milyar dolara yükseldi ve aynı yıllarda cari açığın GSYH içindeki payı yüzde 0,2'den yüzde 5,4'e yükseldi.

20 yılda toplam olarak 921,2 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. 2022 yılında yalnızca Çin ve Rusya'ya 86 milyar dolar dış ticaret açığı verdik. Yine aynı 20 yılda 674,8 milyar dolar cari açık verdik. Bu açıklar Türkiye'nin bir yıllık millî gelirine eşittir.

2002 yılında 129 milyar dolar olan dış borç stoku, 2022 yılında 459 milyar dolara çıktı.

2-İstihdam artışı yaratamadık.

OECD üyeleri ortalama istihdam oranı yüzde 69 iken bizde yüzde 47 dolayındadır. 20 yılda nüfusumuz **19,2** milyon arttığı halde istihdam artışı 9,5 milyon oldu.

Türkiye dışa bağımlı üretim yapısından kurtulmadığı, ekonomide kırılganlık devam ettiği sürece, istihdam yaratamayız.

3-Toplam faktör verimliliği ya düşük kaldı veya eksi oldu.

Toplam Faktör Verimliliği, iktisadi büyümenin iş gücü ve sermaye artışıyla açıklanamayan kısmıdır.

Betam'ın araştırmasına göre; 2014-2018 yılları arasında toplam faktör verimliliği;

Tarım; 3,1

Sanayi; 1,1

İnşaat; -2,5

Hizmetler; - 0,5. oldu.

EKONOMİK GÖSTERGELER 2002-2022		
	2002	2022
Büyüme Oranı (yüzde)	7,8	5,6
TÜFE (yüzde)	29,7	64,27
İşsizlik Oranı (yüzde)	10,3	10,4
Emeğin <u>GSYH'dan</u> Aldığı Pay (yüzde)	28,3	25,2
Dış Borç Stoğu (milyar dolar)	129	459,0
Cari Açık (milyar dolar)	-0,6	-48,8
Cari Açığın GSYH içindeki payı (yüzde)	0,2	5,4
Sanayi Üretim Endeksinde Değişme (yüzde)	9,4	-0,2
TL'nin 1 Dolar + 1 Euro Döviz Sepeti Karşısında Değeri (yüzde)	-3,81	-45,16

4-Sektörel denge bozuldu.

Finans sektörü, reel sektör aleyhine gelişti. Söz gelimi 2022 son çeyreğinde bankalarda büyüme oranı yüzde 12 ve fakat sanayide büyüme oranı yüzde eksi 3 oldu. Bunun nedeni Merkez Bankası'nın tek haneli faizle bankaları fonlamasıdır.

2002 yılında sanayi üretim endeksi yüzde 9,4 oranında arttı. 2022 yılında yüzde eksi 0,2 oranında azaldı.

5-20 yılda gelir dağılımı bozuldu. Yoksulluk arttı.

Emeğin GSYH'dan aldığı pay, 2002 yılında yüzde 28,3 iken, 2022 yılında yüzde 25,2'ye geriledi.

İktidara kim gelirse gelsin, mevcut politikalar ile ekonomide çıkış yolu kapalıdır. Eğer çıkış istiyorsak;

***Planlama ve bir istikrar programı yapılmalıdır.**

***Devlet-piyasa optimum dengesini sağlanmalıdır.**

***Ekonomi, finans tuzağından ve finansçıların tekelinden çıkarılmalıdır.**

***Ekonomi yönetimi iktisatçılara verilmelidir.**

***Millî dış politika uygulanmalıdır.**

13 Nisan 2023, Perşembe

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

CHP'den 'PKK ile müzakere' sözü

Geçen yıl CHP ile HDP arasında bir ittifak konusu açıldığında 6'lı Masa'nın tüm üyeleri toplu olarak itiraz ediyordu. Hepsi böyle bir ittifakın asla mümkün olmadığını söylüyordu. Seçime bir ay kala bu durum bambaşka bir hâl aldı. Şimdi HDP ile değil, doğrudan PKK ile bir ittifaktan bahsediliyor. PKK'nın elebaşları **Mustafa Karasu, Murat Karayılan, Duran Kalkan, Bese Hozat** ve son olarak **Remzi Kartal** açık açık **Kılıçdaroğlu**'na oy istediler. Masanın sözde milliyetçi ve muhafazakâr üyeleri bu desteği "**İstemem ama yan cebime koy**" şeklinde karşıladı. PKK'nın gazeteleri "**Öcalan'a özgürlük, genel af ve özerklik**" başta olmak üzere birçok konunun CHP ile pazarlık masasına yatırıldığını yazıp çiziyor. PKK cephesinde durum bu

HDP/PKK ORTAKLIĞINI ARTIK GİZLEMİYORLAR

CHP'liler ise PKK elebaşlarının **Kılıçdaroğlu**'na verdiği destekten asla rahatsız değiller. Önceden utangaç bir ses tonuyla geçirtilen PKK ile ittifak meselesini artık canlı yayınlarda açıklamaktan çekinmiyorlar. Bu siyasetçilerden biri de CHP İstanbul Milletvekili **Sezgin Tanrıku**. Hani şu Türk savunma sanayiini yok etmeye kafayı takmış, FETÖ'nün her eyleminde en ön safta yer alan siyasetçi. CHP'nin TV kanalında canlı yayına çıkan **Sezgin Tanrıku**, seçimlerden sonra Meclis çatısı altında PKK ile müzakere sözü vererek "**Adım adım parlamentoda bu diyalog sürecini yürüteceğiz**" diyor.

Atatürk'ün kurduğu partinin bir milletvekili canlı yayında "**PKK ile müzakere**" sözü veriyor. Peki bu açıklamayı kendi başına yapabilir mi? Demek ki HDP ile yapılan müzakerelerde PKK ile müzakere, özerklik ve Öcalan'a özgürlük meselesi masaya getirilmiş. Demek ki günlerdir ortaya atılan iddialar komplo teorisi falan değil gerçeğin ta kendisiymiş. Peki bunları neden toplumdan gizliyorlar? **Sezgin Tanrıku** canlı yayında bunları itiraf etmeseydi bu kirli pazarlıktan hiçbirimizin haberi olmayacaktı. Peki masanın diğer ortakları bu durum hakkında ne düşünüyor, çok merak ediyorum. Meclis'te sağa sola mermi kovanı fırlatan **Meral Akşener**'den bir tepki gelecek mi? Ya da "**Kandil'i bitireceğiz**" diyen **Mansur Yavaş**'tan... Hiç sanmıyorum.

SEÇİM DEĞİL VAROLUŞ MÜCADELESİ

İlginç bir dönemden geçiyoruz. PKK'nın siyasi kanadında yer alan isimlerin daha önce Meclis'te yer aldığını biliyorduk. Şimdi FETÖ'nün siyasi kanadında yer alan bazı kripto isimler, CHP ve İyi Parti listelerinden kendilerine yer bulmayı başardı. Bunların niyeti ülke yönetmek falan değil. Hepsinin tek bir amacı var: **Erdoğan'**ı iktidardan uzaklaştırarak Türkiye'yi küresel efendilerine kayıtsız şartsız teslim etmek için sıra bekliyorlar. Kutsal bir hassasiyet ya da vatan sevgisine dair hiçbir duygu kısıntısı taşımıyorlar.

Yaklaşık bir yıldır bu seçimlerin önemini yazıp çiziyorduk. Şimdi 14 Mayıs seçimlerinin önemi bir kat daha arttı. Artık bu yarış **Erdoğan** ile **Kılıçdaroğlu** arasındaki bir seçim mücadelesinin çok ötesine taşındı. Bu seçim değil, bir varoluş mücadelesi. Kime oy verirsiniz verin ama bunları aklınızdan çıkarmayın.